

MAGYARORSZÁG SCHENGENI BELSŐ HATÁRAIN A HATÁRELLENŐRZÉS IDEIGLENES VISSZAÁLLÍTÁSI FELTÉTELEINEK KUTATÁSA

Az Európai Unió (a továbbiakban: EU) és a schengeni térség biztonságának megteremtése valamennyi, a szabad mozgás uniós jogával rendelkező személy alapvető „létszükséglete”. A szabadság, a biztonság és a jog olyan értékek, amelyek szerves részét képezik az európai társadalmi modellnek és meghatározó elemei az európai integrációnak. A szabadság, a biztonság és a jog térségének egy olyan egységes területnek kell lennie, ahol alapvető értékékként érvényesülnek az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt emberi jogok, ahol az emberi méltóságot és más jogokat is a tisztelet övezi.¹ Az EU egyik kiemelt feladata, hogy a huszonnyolc tagállam, közel 500 milliós lakosságának megteremtse és folyamatosan fenntartsa ezen értékeket. A polgárok számára, az elsődleges prioritást a biztonság jelenti, amely biztonságot folyamatosan fenyegeti többek között a terrorizmus, a szervezett bűnözés, a kábítószer-kereskedelem, az emberkereskedelem és az migráció² is. Ezek közül az egyik legnagyobb kihívás, amellyel szembe kell nézni, nem más, mint az irreguláris migráció³. Azok az emberek, akik napról napra éheznek, minden egyes nap az életben maradásukért „küzdnek”, akik mérhetetlen nyomorban élnek, nem adják fel, és egy jobb élet reményében (amely jobb élet számukra „csupán” annyit jelent, hogy minden nap van mit enniük, és nem kell gyermekeik szenvedését végignézniük) „útra kelnek az ismeretlenbe”, amelyről azt hallották, hogy ott jó élni.⁴ „Európai Uniónk – legalábbis bizonyos tekintetben – egzisztenciális válságban van” hangsúlyozta az Európai Bizottság elnöke.⁵

Mit is jelent Európa az itt élő embereknek? Mindenekelőtt, a biztonságot, ahol nem kell tartani például fegyveres konfliktusoktól, faji, vallási üldöztetéstől, és lehetősége van mindenkinek a szabad mozgáshoz, munkavállaláshoz, az anyagi javak megszerzéséhez, s az emberhez méltó, mindennapi életvitel gyakorlásához. A biztonság fogalmát a Magyar Értelmező Kéziszótár⁶ veszélyektől mentes, zavartalan állapotként határozza meg. Ennél sokkal részletesebb meghatározást ad a Hadtudományi Lexikon, amely szerint „a biztonság egyéneknek, csoportoknak, országoknak, szövetségi rendszereknek olyan állapota, helyzete (és annak tudati tükröződése), amelyben kizárható vagy megbízhatóan kezelhető az esetlegesen bekövetkező veszély, illetve adottak az ellene való eredményes védekezés feltételei”.⁷ Véleményem szerint, köznapire élelemben a biztonság alapvetően azt jelenti, hogy nem tapasztalhatóak olyan tényezők, amelyek hatására az életkörülményekben

¹ Jaroslav Rapčan – Michaela Rapčanová: Az Európai Unió állampolgársága és a szabadság, biztonság és jog térségének összefüggései. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XI. Pécs, 2010. 139-154. o.

² Hautzinger Zoltán: Idegen a büntetőjogban. AndAnn. Pécs, 2016. 183. o.

³ Hautzinger Zoltán: Szemelvények a migráció szabályozásáról. AndAnn. Pécs, 2016. 67. o.

⁴ József Balla: Biometric data in documents, 2015. 12. o. Forrás: <http://biztonsagpolitika.hu/wp-content/uploads/2015/04/Jozsef-Balla-Biometric-data-in-documents.pdf> (Letöltés ideje: 2017.07.18.)

⁵ Az unió Helyzete 2016: Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnökének beszéde 2016. szeptember 14. Forrás: https://ec.europa.eu/commission/state-union-2016_hu (Letöltés ideje: 2017.03.10.)

⁶ Magyar Értelmező Kéziszótár. Akadémiai Kiadó, Budapest 2003.

⁷ Hadtudományi Lexikon I. kötet. Budapest 1995., Magyar Hadtudományi Társaság 144. o.

változás bekövetkezésétől kell tartani, vagy ha mégis, akkor a közrend és közbiztonság fenntartásáért felelős hatóságok által foganatosított intézkedésekkel az eredeti állapot a lehető legrövidebb időn belül visszaállítható. A biztonság statisztikai adatokkal is mérhető, amely nem biztos, hogy összhangban van az adott területen élő embereknek a biztonságról alkotott elképzeléseivel, biztonságérzetével. A 21. században a biztonság mérésének leggyakoribb kifejezése az emberek szubjektív biztonságérzete. A biztonságérzet növelése garantálja a szubjektív biztonság megteremtését és ezzel együtt a közbiztonság fokozását is. Ebben a megközelítésben, a biztonság középpontjában maga az ember áll. Az emberek célja az, hogy se közvetve, se közvetlen módon ne kerüljenek kapcsolatba jogsértő cselekményekkel. A szubjektív biztonság – ahol az életkorból adódóan változik az emberek saját életminőségének szubjektív megítélése – a közbiztonság központi elemének is tekinthető. A közbiztonság pozitív megítélését nem csak az határozza meg, hogy az emberek úgy érzik, hogy biztonságban vannak, hanem az, hogy valóban, objektíve is biztonságban tudhatják magukat és szeretteiket.⁸

Az EU-t és ezzel együtt Magyarországot – mint a schengeni térség teljes jogú tagját – 2015-ben, soha nem látott mértékű irreguláris migráció érte el, amelyek kezelése a zöldhatár őrizetében kívánt elsődleges intézkedéseket. Magyarország hármas védelmi rendszerrel – jogi határzár, technikai határzár és humán erőforrás növelése – lépett fel a tiltott határátlépés megakadályozása érdekében. A 2015-ös „rekordszámú” illegális határátlépés után, 2016-ban kevesebb illegális határátlépő felderítéséről adott tájékoztatást az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex). A schengeni külső határokon 511 371 illegális belépőt fogtak el, amely a 2015-ös 1 822 177 fővel összehasonlítva közel 70%-os csökkenést mutat.⁹ Azonban ez, a 2016-os adat is jelentősen meghaladja a 2010-2014. közötti időszakban észlelt illegális határátlépések számát. Az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (European Asylum Support Office: EASO) adatai alapján az EU tagállamaiban, 2016-ban 1 236 325 fő nyújtott be menedékkérelmet. Ez a szám 9%-os csökkenést jelent a 2015-ös adatokhoz viszonyítva, amikor példátlan számú, közel 1,4 millió menedékkérelmet regisztráltak.¹⁰ Ezek a számadatok egyértelműen rávilágítanak a schengeni külső határok védelmének jelentőségére, a tagállamok határigazgatási rendszerének fontosságára.

A schengeni térség létének alapja, hogy a tagállamok teljes mértékben megbíznak egymásban abban a tekintetben, hogy valamennyien maradéktalanul képesek végrehajtani a belső határellenőrzések megszüntetését biztosító kompenzációs intézkedéseket.¹¹ A tagállamok a külső határokon végzett ellenőrzéseket nem csupán saját biztonságuk, érdekük védelmében hajtják végre, hanem az összes többi tagállam nevében is, ahová a schengeni térség külső határának átlépését követően bárki szabadon beutazhat. A schengeni eszme egyik alap tézise a belső határok szabad átjárhatósága, amely következtében keletkezett

⁸ Balla József: A biometrikus adatokat tartalmazó úti és személyazonosító okmányok biztonságnövelő hatása a határ- és közbiztonság alakulására, Doktori (PhD) értekezés. Nemzeti Közszerológiai Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola. Budapest, 2013. 173. o.

⁹ Frontex 2016. és 2017. évre készített kockázatelemzése (Frontex Risk analysis for 2016 and 2017)
Forrás: <http://frontex.europa.eu/publications/> (Letöltés ideje: 2017.03.14.)

¹⁰ Az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal 2015-2016 éves jelentése az Európai Unió menekültügyi helyzetéről (EASO's Annual Report on the Situation of Asylum in the European Union 2015 and 2016)
Forrás: <https://www.easo.europa.eu/information-analysis/annual-report> (Letöltés ideje: 2017.03.14.)

¹¹ Szabó Károly: A schengeni monitoring mechanizmus reformja, a jelenlegi értékelési rendszer elmélete és gyakorlata. Diplomamunka. Nemzeti Közszerológiai Egyetem Rendészettudományi Kar Rendészeti vezető mesterképzési szak. Budapest, 2017. 47. o.

biztonsági deficit kezelésének meghatározó eszköze az integrált határigazgatás¹² harmadik dimenziójába tartozó négylépcsős beléptetés-ellenőrzési modell harmadik elemét alkotó határellenőrzés¹³.

A schengeni térség biztonságát fenyegető komoly veszély fennállása esetén, illetve a schengeni külső határok ellenőrzésének végrehajtásában fennálló súlyos hiányosságok miatt az érintett tagállamnak lehetősége (két esetben) és kötelezettsége (egy esetben) van a belső határain a határellenőrzés ideiglenes visszaállítására. A visszaállítás időtartama, az azt kiváltó körülmények függvényében jelentős eltéréseket mutathat. A jelenleg hatályos szabályzó¹⁴ szerint az alábbi időintervallumokra van lehetőség a határellenőrzés visszaállítására:

- maximum két hónap, ha valamely tagállam közrendjét vagy belső biztonságát fenyegető komoly veszély azonnali fellépést követel meg. Az érintett tagállam kivételesen és azonnal, tíz napot meg nem haladó, korlátozott időtartamra visszaállíthatja a belső határokon a határellenőrzést. A határellenőrzés ideiglenes visszaállítása okot adó körülmény további fennállása esetén a tagállam legfeljebb húsz napos megújítható időtartamokra meghosszabbíthatja a bevezetett intézkedéseket, amelynek teljes időtartama nem haladhatja meg a két hónapot.
- maximum hat hónap, ha valamely tagállamban a közrendet vagy a belső biztonságot fenyegető komoly veszély áll fenn, akkor az adott tagállam legfeljebb harminc napra, illetve a komoly veszély várható időtartamára (ha az meghaladja a harminc napos időszakot) visszaállíthatja a belső határokon a határellenőrzést. A határellenőrzés visszaállításának időtartama legfeljebb harminc napos időtartamokra meghosszabbítható, de teljes időtartama nem haladhatja meg a hat hónapot.
- maximum két év, ha a schengeni vívmányok alkalmazását biztosító értékelési és monitoring mechanizmus keretében, a külső határellenőrzéssel kapcsolatos súlyos hiányosságok észlelése történik, és indokolt a különleges intézkedések bevezetésére. Ezen intézkedések részeként, amennyiben a feltárt hiányosságok és körülmények a belső határellenőrzés nélküli térségben vagy annak bizonyos részein komoly veszélyt jelentenek a közrendre vagy a belső biztonságra, a Tanács javaslata alapján legfeljebb hat hónapos időtartamra a tagállamok visszaállíthatják a belső határokon a határellenőrzést. Ha a kivételes körülmények továbbra is fennállnak, ez az időszak legfeljebb három alkalommal, további hat hónappal meghosszabbítható, azonban teljes időtartama nem haladhatja meg a két évet.

Mint minden tagállamnak, így Magyarországnak is fel kell készülnie egy ilyen eshetőségre, amely nem állandó jelleget ölt, de a hónapokig/évekig történő ellenőrzés fenntartása nem eredményezheti más szolgálati feladatoktól történő huzamosabb erő és

¹² Az EU Schengeni Katalógusa, Külső határellenőrzés Kiutasítás és visszafogadás Ajánlások és legjobb gyakorlatok
Forrás: <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=HU&f=ST%207864%202009%20INIT> (Letöltés ideje: 2017.03.10.)

¹³ Kovács Gábor: A határrendészetben ható néhány általános elv fejlődése és változása „Schengen” után. Magyar Rendészet 2008/1-2. 131-144. o.

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/399 rendelete a személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex)
Forrás: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2016:077:FULL&from=HU> (Letöltés ideje: 2017.03.14.)

eszköz átcsoportosítását. Magyarország rendelkezik elgondolással a határellenőrzés ideiglenes visszaállítására, de a gyakorlati végrehajtás hiányából adódóan még nem elégségesek a tapasztalatok, és szükséges a nemzetközi kitekintés, tapasztalatcsere. A határellenőrzés ideiglenes visszaállítása során, a belső határokon végrehajtott ellenőrzések tartalma eltér a külső határokon végrehajtott ellenőrzések tartalmától, ezért az ellenőrzéseket a visszaállítás alapjául szolgáló esemény jellegéhez igazodóan, célhoz kötötten kell végrehajtani.

A visszaállítás keretében végzett ellenőrzés elsősorban egy közbiztonsági, közrendvédelmi tartalmú ellenőrzésnek felel meg, amely során két szomszédos tagállam államhatárán átlépő személyek ellenőrzése történik a meghatározott szempontok figyelembevételével. Természetesen a harmadik ország állampolgárai esetében ellenőrizni kell, a schengeni térség területén történő jogszerű tartózkodás feltételeinek meglétét is. A határellenőrzés ideiglenes visszaállításkor, a kiváltó ok függvényében, lehetőség van arra, hogy a bevezetett intézkedések csak meghatározott viszonylatokra (pl.: csak magyar-szlovák viszonylatra), határszakaszokra, államhatáron átvető utakra, illetve a belépő, vagy a kilépő, valamint mindkét irányra vonatkozzanak. A visszaállítás időintervallumára, helyére és az ellenőrzés tartalmára vonatkozóan minden tagállam a kiváltó ok, kockázati tényező alapján hoz döntést, mivel a saját közrendjének és közbiztonságának fenntartása a cél, és az azt fenyegető/veszélyeztető külső tényezőt kell elhárítani. Ebben az esetben értelemszerűen, elsődlegesen, az adott országba belépésre jelentkező személyek ellenőrzése a cél, tehát a belépő iránynak kell prioritást élveznie. Ezzel ellentétben, ha a visszaállításhoz a külső határellenőrzéssel kapcsolatos súlyos hiányosságok észlelése miatt kerül sor az Európai Unió Tanácsának javaslata alapján, akkor viszont az adott tagállam belső határa, úgymond második szűrőként funkcionál a schengeni térség többi tagállamának biztonsága érdekében. Ebben az esetben a határellenőrzés visszaállítására kötelezett tagállamnak az országából kilépésre jelentkező személyeket kell kockázatelemzés alapján ellenőrzés alá vonni és megakadályoznia az arra jogosultsággal nem rendelkező személyek továbbutazását a többi schengeni tagállamba. Ebben az esetben értelemszerűen, elsődlegesen, az adott országából kilépésre jelentkező személyek ellenőrzése a cél, tehát a kilépő iránynak kell prioritást élveznie.

A veszély megszüntetésének eszköze a határellenőrzés ideiglenes visszaállítása. A határellenőrzés viszont alapvetően két tevékenységet foglal magába. Nevezetesen a határforgalom-ellenőrzését és a határőrizetet. Ahogyan már említettem az ellenőrzés tartalma nem azonos a schengeni külső határon végrehajtott határforgalom-ellenőrzéssel. Kockázatelemzésen alapul, célhoz kötött és szűrőpróbaszerű (nem szisztematikus). Figyelemmel kell lenni azonban arra, hogy a határellenőrzéshez tartozik a határőrizet is, amely a határátkelőhelyek közötti államhatár őrzését jelenti a schengeni külső határokon. A schengeni belső határon fogalmilag kizárt a határátkelőhely, de a határellenőrzés visszaállítása esetén a határőrizeti feladatok végrehajtását is tervezni kell, figyelemmel természetesen a cél elérésére.

Ezen néhány, ellenőrzést befolyásoló tényező megemlítésével arra szerettem volna rávilágítani, hogy milyen sokrétű és összetett tervezési feladatot jelent a határellenőrzés ideiglenes visszaállítása. Ahogy a megfogalmazásból is kitűnik, ideiglenes tevékenységről van szó, de ebből adódóan a schengeni tagállamoknak nincs olyan állandó tartalék humán erőforrása és logisztikai bázisa, amely arra hivatott, hogy adott esetben végrehajtsa a feladatot. Ennek következtében a folyamatos, napi feladatok végrehajtását ellátó állományból kell az ideiglenes tevékenységet végrehajtani, amely akár két évig is tarthat. A

végrehajtás mechanizmusára vonatkozóan nincs egységes eljárásrend meghatározva a tagállamok számára. Mindenki a saját elgondolása, eddigi gyakorlati tapasztalatai alapján tökéletesíti terveit és elgondolásait.

Annak érdekében, hogy a szükséges létszámigény, a technikai, az informatikai eszközök biztosítása és az infrastrukturális feltételek megteremtése is a legoptimálisabb legyen, Magyarországon 2017. augusztus 01-től egy kutatócsoport kezdte meg, egy éves működését.

A Közigazgatás- és Közszolgáltatás- Fejlesztési Operatív Program keretében a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszékének egyetemi docenseként pályázatot nyertem egy tudományos kutatócsoport (Ludovika Kutatócsoport) megalapítására. A kutatás címe „*Magyarország schengeni belső határain a határellenőrzés ideiglenes visszaállításának feltételrendszere.*”

A kutatás céljai:

- kockázatelemzés alapján kategorizálni az ellenőrzés helyeit, tartalmi elemeit valamint módszereit;
- megoldási alternatívákat adni az eltérő időtartamú (két hónap, egy és két év) határellenőrzés humán erőforrás igényére és annak biztosítási lehetőségeire;
- meghatározni a technikai, az informatikai és infrastrukturális igényeket, azok alkalmazásának lehetőségeit, ha az ellenőrzés visszaállításának okai megszűnnek;
- vizsgálni a feltételek/követelmények pályázati források felhasználásával történő biztosítási rendszerének lehetőségét;
- az alparancsnoki tisztii állomány utánpótlásképzésének biztosításához egy olyan profilalkotás készítése, amely a végzett határrendészeti tisztek bevalás-vizsgálatára épül és a felvételi kiválasztás támogatását szolgálja.

A kutatók kiválasztása is ezen kutatási célokkal összefüggésben történt és látható, hogy a határrendészeti szolgálati ág szakirányítása, a központi logisztikai támogatás és a tisztképzés is képviselteti magát. A kutatócsoport tagjai:

- Dr. Balla József r. alezredes PhD egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszék, egyben a kutatócsoport vezetője;
- Szatmári Adrienn szakpszichológus, Rendészettudományi Doktori Iskola hallgatója, Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság Humánigazgatási Szolgálat;
- dr. Szele Tamás r. alezredes osztályvezető, Országos Rendőr-főkapitányság Gazdasági Főigazgatóság Európai Támogatások Osztály;
- Vájlók László r. alezredes osztályvezető, Országos Rendőr-főkapitányság Gazdasági Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály Határrendészeti és Kompenzációs Osztály;
- Kui László r. alezredes egyetemi tanársegéd, Rendészettudományi Doktori Iskola hallgatója, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszék.

A tudományos tevékenység keretében a kutatást a kutatócsoport tagjai végzik, ahol az eredménytermék összesen 16,5 szerzői ív (egy szerzői ív 40 000 karakter) terjedelmű tudományos és oktatási anyag, amelyből:

- három angol nyelvű, tudományos folyóiratban megjelenő publikáció (1-1 ív): a schengeni értékelési mechanizmus elmélete és gyakorlata; a határellenőrzés

visszaállítását befolyásoló tényezők, valamint a bevélsvizsgálat eredményeinek alkalmazása a kiválasztás során.

- hét magyar nyelvű, tudományos folyóiratban megjelenő publikáció (8,5 ív): schengeni értékelési mechanizmus; a határellenőrzés elveinek és követelményeinek érvényesülési lehetőségei; a rendőrség pályázati rendszerének SWOT elemzése; határátkelőhelyek kategorizálása, erő- eszközszükséglete; a határellenőrzés visszaállítását támogató képzési rendszer; a határrendészeti állomány kiválasztásának kockázati tényezői; tanulmány készítése a lengyelországi, a németországi és az ausztriai kiutazások szakmai tapasztalatairól.
- egy magyar nyelvű tankönyv (5 ív): a határellenőrzés ideiglenes visszaállításának feltételrendszere.

A kutatómunka keretében, a háttér információk gyűjtése két munkafázisban valósul meg. Első munkafázis során:

- Magyarország schengeni belső határának biztonságát veszélyeztető tényezők elemzése és értékelése;
- a veszélyforrások meghatározása és prioritási sorrend szerinti rendszerezése, abból a szempontból, hogy a szabadság, a biztonság és a jog térségének érvényesülésére milyen mértékű kockázatot jelentenek;
- annak elemzése, hogy a schengeni belső határon, a határellenőrzés megszüntetéséből adódó biztonsági deficit kompenzálására bevezetett intézkedések betöltik-e „küldetésüket” és garantálják-e a térség biztonságát;
- a migráció és a belső határok határellenőrzése nélküli térség biztonsága közötti ok-okozati összefüggés vizsgálata;
- a schengeni értékelési mechanizmus elméletének és gyakorlati megvalósítási, végrehajtási metodikájának vizsgálata;
- a határőrizeti tevékenység végrehajtásával szemben támasztott követelmények érvényesítési metodikájának és lehetőségeinek vizsgálata;
- az ellenőrzéssel szemben támasztott követelmények érvényesítéséhez szükséges technikai és informatikai berendezések igényének vizsgálata Magyarország schengeni külső határain biztosított feltételrendszerek elemzésének segítségével;
- a rendőrségi pályázati rendszer SWOT elemzése abból a szempontból, hogy mennyire képes hozzájárulni a határellenőrzés visszaállítás feltételrendszerének biztosításához, kiemelt figyelemmel az időtényezőre;
- a határellenőrzés visszaállításához szükséges technikai, informatikai eszközök és létesítmények pályázati forrásból történő biztosítási lehetőségeinek vizsgálata;
- a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszék (illetve jogelőd intézménye a Rendőrtiszti Főiskola) végzett hallgatóinak bevéls vizsgálati előkészítése, kérdőív összeállítása, adatgyűjtés;
- a végzett hallgatók kérdőíves vizsgálaton alapuló megkeresése, válaszok összesítése, értékelése;
- a feladatellátáshoz szükséges humánerőforrás biztosítási lehetőségeinek vizsgálata.

Második munkafázis során: Magyarország schengeni belső határán átvezető útkapcsolatok vizsgálata és összevetése a schengeni csatlakozás előtti határátkelőhelyekkel;

- az átvezető útkapcsolatok paraméterei alapján, illetve a nemzetközi úthálózatba elfoglalt szerepének/forgalmának vizsgálata révén a szükséges „átkelőhely” áteresztőképességek meghatározása;
- a javasolt „átkelőhelyek” típusok szerinti kategorizálása (pl 1-1 sáv, 3-3 sáv, személy és busz forgalom, személy és teherforgalom);
- az „átkelőhely” kategóriákhoz minimális személyi és tárgyi feltételek meghatározása;
- a határőrizeti tevékenység létszámigényének meghatározása helyi szervezeti elemenként;
- a határőrizeti rendszer elemeinek meghatározása és javaslattétel a határőrizet elveihez igazodó alkalmazás módszertanára;
- a határellenőrzés visszaállításának logisztikai támogatási elveinek a vizsgálata;
- az eszközök rendszerbe illesztésének, üzemeltetésének, karbantartásának és javításának vizsgálata;
- a határellenőrzés szükséges létszámigényének biztosítási lehetőségeinek vizsgálata;
- átcsoportosítás lehetőségének vizsgálata adott megyéből, más megyéből, Készenléti Rendőrség állományából rövid (maximum 2 hónap), közép (maximum 1 év) és hosszú távon (maximum 2 év).
- az állomány helyzetadatosságának és reagáló képességének biztosításához szükséges határrendészeti szakmai ismeretek képzési tartalmi elemeinek és időtartamának vizsgálata;
- a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszék (illetve jogelőd intézménye a Rendőrtiszti Főiskola) végzett hallgatóinak kérdőíves megkérdezési eredményeinek elemzése;
- a vizsgálati eredmények alapján, a határrendészeti szolgálati ágnál maradás SWOT analízisen alapuló elemzése, a befolyásoló tényezők meghatározása;
- a beiskolázásra történő kiválasztási kockázati tényezőinek meghatározása, prioritási sorrend felállítása.

A kutatás nem nélkülözheti a nemzetközi kitekintés, és a legjobb gyakorlatok megismerését, amelynek keretében három helyszínen, Németországban, Ausztriában és Lengyelországban gyűjtenek tapasztalatokat a kutatók. Az adott országokba tervezett tapasztalatszerzés célja annak vizsgálata, hogy a határellenőrzés ideiglenes visszaállítására milyen elgondolások állnak rendelkezésre, milyen fokozatai vannak és azok milyen tartalommal bírnak. Fontos szempont annak tanulmányozása, hogyan történik az erő- és eszközszükséglet biztosítása, az ellenőrzési mechanizmus meghatározása, az ellenőrzési helyek kiválasztása, a források biztosítása, beszerzés folyamata és az eszközök üzemeltetése, logisztikai kiszolgálás, az európai támogatások igénybevétele. A kiutazások alkalmával a kutatók az alábbi kérésekre keresik a válaszokat, amit majd hasznosítanak a kitűzött cél elérése érdekében:

- milyen stratégiák állnak rendelkezésre a határrendészethez kapcsolódóan és azok mit tartalmaznak a határellenőrzés ideiglenes visszaállítására vonatkozóan;
- milyen kockázatelemzések alapján hozható döntés a határellenőrzés ideiglenes visszaállítására;
- hogyan, ki által történik a határellenőrzés ideiglenes visszaállítására vonatkozó tervek készítése és időszakos felülvizsgálata;

- az ideiglenes visszaállítás során hogyan különül el a határőrizet és a „határforgalom-ellenőrzés”;
- miben van különbség az ideiglenes visszaállítás vonatkozásában, ha eltérő a visszaállítás időtartama (pár naptól a két évig);
- a visszaállításnak milyen fokozatai vannak és azok milyen tartalmi elemekben térnek el egymástól;
- milyen kockázatelemzési adatok, szempontok alapján történik a visszaállítás kategorizálása;
- a „határforgalom-ellenőrzés” visszaállításának milyen fokozatai vannak, és milyen tartalommal bírnak;
- a „határforgalom-ellenőrzés” visszaállítása hol történik;
- a határőrizetben milyen elvek érvényesülnek (egyvonalas, több vonalas, térben és időben folyamatos, visszatérő, stb.);
- honnan történik a határőrizet technikai eszközök biztosítása;
- milyen határőrizet technikai eszközökkel számolnak (stabil, mobil) és azokat milyen rendszerben alkalmazzák visszaállítás esetén;
- honnan történik a „határforgalom-ellenőrzési” technikai eszközök biztosítása;
- milyen „határforgalom-ellenőrzési” technikai eszközökkel (stabil, mobil) számolnak visszaállítás esetén;
- milyen szelektív és differenciált ellenőrzési eljárásrendet terveznek a „határforgalom-ellenőrzés” visszaállítása esetén;
- hogyan történik az informatikai hálózat biztosítása;
- mennyi időt vesz igénybe a technikai eszközök rendelkezésre bocsátása;
- rövidebb és hosszabb idejű visszaállítás esetén hogyan történik a logisztikai támogatás, üzemeltetés, karbantartás, javítás;
- ha beszerzésre van szükség, akkor annak mi az eljárásrendje, időintervalluma (tervezés, műszaki leírás, közbeszerzés, tapasztalatok, legjobb gyakorlatok stb.);
- milyen források bevonásával valósulnak meg a beszerzések (állami költségvetési, európai uniós, egyéb);
- rövid idejű visszaállítás esetén a humánerőforrás biztosítása honnan történik;
- hosszabb idejű visszaállítás esetén a humánerőforrás biztosítása honnan történik;
- milyen felkészítése, képzése és képzettsége van a határőrizetbe bevont állománynak a rövid és a hosszabb idejű visszaállítás esetén;
- milyen felkészítése, képzése és képzettsége van a „határforgalom-ellenőrzésbe” bevont állománynak a rövid és a hosszabb idejű visszaállítás esetén;
- hogyan történik az állomány szolgálatának tervezése, szervezése;
- hogyan történik az állomány járandóságainak biztosítása, ha nem a lakóhelyéhez közel teljesít szolgálatot a visszaállítás során;
- hogyan és milyen állománynál történik a „határforgalom-ellenőrzési” ismereteinek szinten tartása egy esetleges ellenőrzés visszaállításához;
- hogyan történik a végrehajtó és a vezetői állomány utánpótlásának biztosítása a határrendészeti feladatokra;
- a határellenőrzés visszaállításának tapasztalatai (amennyiben történt ilyen), melyek voltak az erősségei, gyengeségei, veszélyei és további lehetőségei;

- milyen hazai és nemzetközi együttműködéssel, bevonható erővel lehet számolni a határellenőrzés visszaállítása során.

A kutatás összegzett eredményeinek bemutatására 2018. július elején kerül sor egy közel 100 fős, egy napos szakmai konferencia keretében. A konferenciára meghívást kap Németország, Ausztria és Lengyelország két-két szakértője is. A kutatás eredményeinek publikálása a jelzett formában történik és mindenki számára elérhetővé válik.